

Beleidsplan Bibliotheek Kennemerwaard

2015 - 2018

De bibliotheek

Daar word ik wijzer!

Met veel plezier werk ik voor Bibliotheek Kennemerwaard!

Omdat het een organisatie is, die midden in de samenleving staat en die meegaat met haar tijd.

Een instelling die voortdurend in beweging is, omdat de maatschappij om ons heen verandert. Dan is het de kunst om nieuwe activiteiten te starten en daarmee een nieuw publiek te bereiken. Een kunst die we goed blijken te verstaan en die de afgelopen beleidsperiode veel energie heeft losgemaakt in onze organisatie.

Onze originele en vooral ook effectieve activiteiten om taalachterstanden te voorkomen en **laaggeletterdheid** te bestrijden, zijn slechts enkele voorbeelden die het elan van Bibliotheek Kennemerwaard illustreren.

Het succes van de 'Informeel-leren-trajecten' in het Taalhuis laat zien hoe onze organisatie slim weet in te spelen op maatschappelijke vraagstukken. Dat onze dienstverlening het beoogde effect bereikt, is onder meer te zien aan het enthousiasme van schooldirecteuren die de leesvaardigheid van hun leerlingen zienderogen zien verbeteren na het inschakelen van een **leesconsulent** van de bibliotheek. En als we kijken naar het grote aantal deelnemers aan diverse scholingsprojecten en de hoeveelheid bezoekers van spreekuren rondom **mediawijsheid**, kunnen we concluderen dat de bibliotheek duidelijk inspelt op een behoefte in de maatschappij.

Deze kracht geeft ons het vertrouwen om ons ook de komende vier jaar te richten op vernieuwing en innovatie om op deze manier met Bibliotheek Kennemerwaard aan de top van het bibliotheekwerk te blijven staan.

Niet omdat wij de beste willen zijn, maar omdat de inwoners van onze gemeenten een excellente bibliotheekvoorziening verdienen die ze helpt zichzelf te ontwikkelen.

Daar gaan we de komende vier jaar weer heel hard en met veel plezier aan werken.

Erna Winters,
directeur/bestuurder

Inhoud

1. Achtergrond	p. 4
2. Welke koers gaan we varen?	
2.1 Maatschappelijke waarde bibliotheek	p. 6
2.2 Speerpunten van beleid in vier programmalijnen	p. 7
3. De programmalijnen	
3.1 Taal en leesbevordering	p. 8
3.2 Participatie en zelfredzaamheid	p. 10
3.3 Terugdringen laaggeletterdheid	p. 11
3.4 Leven lang leren	p. 13
4. Nieuwe prioriteiten	
4.1 Meer dan ooit en op een andere manier ten dienste van de maatschappij	p. 15
4.2 De bibliotheek als kernpartner van de gemeente	p. 16
4.3 Consequenties van de keuze voor de programmalijnen	p. 17
5. Onze organisatie	
5.1 Organisatiemodel	p. 18
5.2 Resultaatgericht management	p. 18
5.3 Spreiding dienstverlening	p. 18
6. De middelen waarmee we onze doelen bereiken	
6.1 Samenleving	p. 19
6.2 Gebouwen en mobiele dienstverlening	p. 19
6.3 Personeel	p. 20
6.4 Financiën	p. 21
6.5 ICT	p. 22
7. Tot slot	p. 23
Begrippenlijst	p. 24
Een uitleg van alle vetgedrukte woorden in dit document	

1. Achtergrond

De stichting

Bibliotheek Kennemerwaard bestaat sinds 1 juli 2008, toen de bibliotheken van Castricum, Heerhugowaard en Alkmaar besloten te fuseren. Per 1 januari 2009 gingen de drie oude stichtingen officieel op in de nieuwe stichting Bibliotheek Kennemerwaard. Sinds 2012 horen ook de bibliotheken van Bergen bij deze fusieorganisatie.

Een nieuw beleidsplan

Het beleidsplan 'Verrassen, verbinden, verdiepen' (2011-2014) heeft ons de afgelopen jaren een goede richting gegeven. Maar de ontwikkelingen in de maatschappij vragen om nieuw meerjarenbeleid.

Toekomst bibliotheek

Hoe ziet de toekomst van de bibliotheek eruit? Daar is de afgelopen twee jaar uitgebreid over gesproken met verschillende belanghebbenden binnen en buiten de organisatie. Voor dit beleidsplan hebben wij ons laten inspireren door gesprekken met (alle) medewerkers, met de ondernemingsraad en de Raad van Toezicht en met onze samenwerkingspartners. Met de vier gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum en Heerhugowaard is zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau gesproken, met ambtenaren, wethouders en raadsleden.

Ook gegevens uit het Klanttevredenheidsonderzoek 2013 en (straat)interviews met gebruikers en niet-gebruikers van de bibliotheek zijn meegenomen in dit beleidsplan. Net als de discussie die op landelijk niveau is gevoerd rondom de nieuwe bibliotheekwet.

Nieuwe invulling bibliotheekwerk

De afgelopen jaren maakt het bibliotheekwerk een snelle ontwikkeling door. In 2013 en 2014 is op landelijk niveau hard gewerkt aan een nieuwe bibliotheekwet waarin de kernfuncties van de bibliotheek zijn benoemd en de rol is beschreven van de plaatselijke openbare bibliotheek in het gehele bibliotheeknetwerk.

Bezuinigingen hebben de afgelopen tijd zeker hun weerslag gehad op de bibliotheken. Tegelijkertijd wordt het gevoel van noodzaak tot innovatie en vernieuwing breed gedragen.

De waarde van het bibliotheekwerk is voor de grote meerderheid nog steeds onomstreden. Maar de manier waarop daar invulling aan wordt gegeven, moet worden aangepast aan de wensen en eisen van de moderne tijd.

Een goede aanzet voor de toekomst van het bibliotheekwerk werd in 2014 gegeven door het rapport van de commissie Cohen.

Daarin werd een opdracht geformuleerd voor de bibliotheek in 2025.

In deze opdracht blijft lezen de basis en biedt de bibliotheek nog steeds toegang tot informatie.

Daarnaast is het de taak van de bibliotheek een stimulerende leeromgeving te bieden en een dynamische ontmoetingsplek. Dit alles vanuit haar verbondenheid met de lokale gemeenschap. Deze taken zijn (iets anders verwoord) ook meegenomen in de nieuwe bibliotheekwet.

Niet omdat wij de beste willen zijn, maar omdat de inwoners van onze gemeente een excellente bibliotheekvoorziening verdienen die ze helpt zichzelf te ontwikkelen.

Nieuwe bibliotheekwet

Sinds 1 januari 2015 is de nieuwe bibliotheekwet, de **Wsob**, van kracht.

Eén van de doelen is het instellen van één netwerk van bibliotheekorganisaties. Daarbij is de positie van de openbare bibliotheek essentieel. De openbare bibliotheek is immers al sinds jaar en dag een laagdrempelige, toegankelijke voorziening waar jong en oud, ongeacht achtergrond of opleiding, vrije toegang heeft tot informatie, cultuur en educatie.

Vijf kernfuncties openbare bibliotheek

In de **Wsob** zijn de vijf kernfuncties van een openbare bibliotheek als volgt beschreven:

- a> het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- b> het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- c> het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- d> het organiseren van ontmoeting en debat;
- e> en het laten kennis maken met kunst en cultuur.

Deze vijf kernfuncties dragen, volgens artikel 5 van de wet, bij aan de persoonlijke ontwikkeling van het algemeen publiek en aan de verbetering van maatschappelijke kansen.

Onze invulling

Bibliotheek Kennemerwaard wil met dit meerjarenbeleidsplan een eigen invulling en duiding geven aan de functies die genoemd worden in de wet. De vijf kernfuncties vormen de randvoorwaarden voor het bereiken van de doelstellingen van de vier programmalijnen die wij hebben geformuleerd, te weten: Taal- en leesbevordering, **Participatie** en **zelfredzaamheid**, Terugdringen laaggeletterdheid, en Leven lang leren.

Zo is het bijvoorbeeld onmogelijk om programma's te ontwikkelen op het gebied van participatie en zelfredzaamheid of een leven lang leren zonder het ter beschikking stellen van kennis en informatie (kernfunctie a).

2. Welke koers gaan we varen?

2.1 Maatschappelijke waarde bibliotheek

In het rapport Cohen, 'Bibliotheek van de toekomst: knooppunt voor kennis, contact en cultuur', worden de belangrijkste maatschappelijke ontwikkelingen voor de bibliotheek voor dit moment geschetst. Kort verwoord, gaat het om de volgende punten:

- 1> Kennis wordt een steeds belangrijker productiemiddel;
- 2> Het belang van specifieke vaardigheden neemt toe. Denk aan geletterdheid, digitale en informatievaardigheden en de zogenoemde 21st century skills, als samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden;
- 3> De digitalisering en personalisering van informatie zet door;
- 4> Het belang van netwerken en de **community** neemt toe;
- 5> De consument heeft minder tijd en verwacht tegelijkertijd meer beleving;
- 6> Het sociale weefsel van steden en dorpen verandert.

De bibliotheek maakt je wijzer

In de afgelopen vier jaar heeft Bibliotheek Kennemerwaard zich actief ontwikkeld. Bibliotheek Kennemerwaard is een innovatieve organisatie waar digitale en fysieke dienstverlening hand in hand gaan en elkaar perfect aanvullen. We hebben de afgelopen jaren veel nieuwe diensten ontwikkeld. Onze leden voelen zich wijzer door het bezoek aan onze bibliotheek, geeft meer dan 70 procent aan, en kunnen zich beter vermaken. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat inwoners de bibliotheek waarderen vanwege haar rol op het gebied van informatievoorziening, **sociale cohesie**, eenzaamheidsbestrijding en **participatie**.

Vertrouwde waarden integreren in nieuwe dienstverlening

Terwijl we de verworvenheden en waarden van het 'oude' bibliotheekwerk koesteren, zoeken wij daarnaast nadrukkelijk naar nieuwe manieren om te voldoen aan de wens van inwoners om zichzelf te ontwikkelen. Belangrijke waarden als toegankelijkheid, pluriformiteit, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid blijven onze dienstverlening kenmerken. En uit het zogenaamde oude bibliotheekwerk nemen wij de kennis mee van de **collectie**, zowel fysiek als digitaal.

Ook de mediavaardigheden van onze medewerkers blijven van belang en worden zelfs belangrijker in het nieuwe bibliotheekwerk.

De bibliotheek stelt al sinds jaar en dag programmalijnen op die aansluiten bij de maatschappelijke doelstellingen van de verschillende gemeenten. De effecten ervan worden vervolgens zichtbaar gemaakt in de prestatiegegevens die de bibliotheek met de gemeenten afsprekt. Als het gaat om die prestatiegegevens, maken we op dit moment een beweging van kwantitatief naar meer kwalitatief. In plaats van aantallen, ofwel output, drukken we de prestaties steeds meer uit in maatschappelijk effect, ofwel outcome.

We verstaan de kunst om met nieuwe activiteiten een nieuw publiek te bereiken.

Inspireren en verrassen

Het contact met onze klanten verdiept zich omdat meer gewerkt wordt vanuit de gedrevenheid van klanten en inwoners. De bibliotheek vindt en verbindt informatie, is een betrouwbaar adviseur, inspireert en verrast de klant op allerlei manieren. Klanten, inwoners én de subsidiërende overheid worden verrast met meer dan wat zij hadden verwacht.

2.2 Speerpunten van beleid in 4 programmalijnen

De afgelopen vier jaar hebben we gewerkt vanuit onze eigen variatie op de **behoeftepiramide** van Maslow, waarbij we uitgingen van de redenen waarom inwoners de bibliotheek bezoeken. Deze redenen om gebruik te maken van de diensten van de bibliotheek blijven voor ons belangrijk:

- ❖ zelfredzaam zijn
- ❖ deelnemen aan de samenleving
- ❖ zich kunnen ontwikkelen

En worden de laatste jaren aangevuld met de volgende redenen:

- ❖ kennis delen
- ❖ de bibliotheek als platform gebruiken om bij te dragen aan de maatschappij

Voor de komende beleidsperiode hebben we onze speerpunten van beleid vertaald naar vier programmalijnen die invulling geven aan de maatschappelijke opdracht van de bibliotheek en die daarmee aansluiten op de collegeprogramma's van de betrokken gemeenten. De thema's van de programmalijnen zijn: Taal- en leesbevordering, Participatie en zelfredzaamheid, Laaggeletterdheid en een Leven lang leren. In hoofdstuk 3 worden de verschillende programmalijnen nader toegelicht.

Sociale media op school

Aan 270 leerlingen van het Bonhoeffer college in Castricum heeft de bibliotheek medialessen gegeven over hoe om te gaan met sociale media. Aan de hand van voorbeelden konden leerlingen met de cursusleider, de leraar en elkaar discussiëren over dit onderwerp. Vervolgens konden de leerlingen zelf regels opstellen en afspraken maken met elkaar. In overleg werd een gezamenlijke lijst opgesteld waarop werd aangegeven wat wel en niet kan of goedgekeurd is. Deze lijst is vervolgens aangeboden aan de mentoren van de verschillende klassen. De gedachte is dat leerlingen eerder geneigd zijn zich te houden aan regels die ze zelf mede hebben opgesteld.

3. De vier programmalijnen

3.1 Taal- en leesbevordering

Doelstelling:

Bibliotheek Kennemerwaard is hét kenniscentrum en dé inspiratiebron op het gebied van taal, lezen en leesplezier voor jeugd en jongeren, hun ouders en leerkrachten en andere volwassenen. Dit vanwege een dienstenpakket waarmee de bibliotheek zich duidelijk onderscheidt. Wij sluiten met onze dienstverlening aan op het leesgedrag en de informatiebehoefte van de lokale bevolking, gedifferentieerd naar doelgroepen.

Leesplezier bevorderen

Lees- en taalvaardigheden zijn essentiële competenties om te kunnen meedoen in onze maatschappij. Leesplezier bevorderen is een belangrijke taak van de bibliotheek. Zo dragen we eraan bij dat kinderen hun taal- en leesvaardigheden al op jonge leeftijd aanleren. Dat doet de bibliotheek in samenwerking met scholen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven, consultatiebureaus.

Leesconsulenten op school

De inzet van leesconsulenten via het programma ‘De bibliotheek op school’ (dBbos) heeft zich inmiddels duidelijk bewezen. Vanwege de enorme effectiviteit gaan we deze inzet de komende vier jaar uitbreiden.

Taal- en leesvaardigheden op peil houden

Net als iedere vaardigheid, moeten ook taal- en leesvaardigheid onderhouden worden. In goed Engels: ‘Use it or lose it’. De bibliotheek helpt inwoners hun taal- en leesvaardigheden op peil te houden en te versterken door ze de mogelijkheid te bieden om in de bibliotheek een krant of tijdschrift te lezen en boeken te lenen.

De bieb als podium en plek voor verdere ontwikkeling

Hoe meer iemand de taal beheerst, hoe groter de honger naar taalactiviteiten kan worden. Daarom biedt de bibliotheek ook activiteiten aan inwoners die het basisniveau van vaardigheden beheersen en zich verder willen ontwikkelen. Denk hierbij aan leeskringen, literaire lezingen en schrijf- en poeziëworkshops en, in toenemende mate de speakers corner: inwoners die het podium van de bibliotheek gebruiken om iets te vertellen over hun beroep of passie.

Voorleesvrijwilligers

Ook onze voorleesvrijwilligers spelen een belangrijke rol als het gaat om taal- en leesbevordering. Denk bijvoorbeeld aan het voorleesproject waarbij vrijwilligers thuis gaan voorlezen bij taalzwakke gezinnen. Zij brengen het belang over van voorlezen voor kinderen en leggen ouders uit hoe ze moeten voorlezen. De vrijwilligers worden getraind door medewerkers van Bibliotheek Kennemerwaard.

Door te leren,
te delen en samen creëren
neemt de participatie
en zelfredzaamheid van
inwoners toe, wordt de
sociale cohesie groter en
worden we uiteindelijk
gelukkiger.

Meer zelfvertrouwen en kracht door leesprojecten

In de ouderkamer van de Kardinaal de Jonghschool in Alkmaar ontmoeten ouders elkaar wekelijks voor het delen van ervaringen en informatie. Een groep vrouwelijke bezoekers nam onder begeleiding van Charlotte van Schijndel, consulent Lezen bij Bibliotheek Kennemerwaard, deel aan de projecten: 'Leeskring voor beginners' en 'Lezen in de keuken'.

Het idee achter beide projecten is lezen combineren met een andere leuke activiteit, waardoor het gezellig en laagdrempelig wordt. De enthousiaste verhalen van de (voornamelijk allochtone) deelnemers maken duidelijk dat ze er zelfvertrouwen en kracht aan ontleen: "Ik ben anderhalf jaar in Nederland en deze projecten in de ouderkamer helpen mij enorm," vertelt Hanaa.

"Voor de taal maar ook op sociaal gebied. Ik vraag andere moeders hoe ik mijn zoon kan helpen en één van de moeders helpt hem nu met taal. Een andere moeder ondersteunt mij bij het leren van het Nederlands."

Ook voor Alia had het deelnemen aan de projecten een mooi resultaat: "Ik kreeg vrijwilligerswerk aangeboden in de bibliotheek. Daar vang ik nu vrouwen op die willen deelnemen aan activiteiten om het lezen te verbeteren."

3.2 Participatie en zelfredzaamheid

Doelstelling:

Bibliotheek Kennemerwaard stimuleert met haar diensten en activiteiten inwoners zoveel mogelijk zelfstandig deel te nemen aan de samenleving, hun eigen bijdrage te leveren aan die samenleving én hun zelfredzaamheid te bevorderen.

Om goed te kunnen functioneren in een democratische samenleving is het belangrijk dat je als inwoner in staat bent om zelfstandig informatie te zoeken en te vinden en dat je de gevonden informatie vervolgens kunt beoordelen op betrouwbaarheid.

Cursussen, tabletcafé's en spreekuren

Om die informatievaardigheden te bevorderen biedt de bibliotheek laagdrempelige cursussen aan. Een goed voorbeeld zijn de **tabletcafé's** waarbij beginnende tabletgebruikers onder begeleiding van medewerkers van de bibliotheek elkaar wegwijs maken op hun tablet én op internet. Ook op het gebied van gezondheidsvaardigheden, financiële zelfredzaamheid en andere maatschappelijke terreinen worden workshops en cursussen aangeboden. Zo breidt de bibliotheek stapsgewijs en in samenwerking met andere instellingen haar dienstverlening uit. Door thema's te kiezen die aansluiten bij vraagstukken van verschillende doelgroepen, draagt de bibliotheek bij aan zelfredzaamheid. Denk bijvoorbeeld aan lezingen over gezondheidsvraagstukken in samenwerking met onder meer GGD en GGZ of bijeenkomsten over opvoedingsvraagstukken in samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin. Maar ook 'Luisteren in je leunstoel' en spreekuren van advocaten en notarissen in de bibliotheek zijn sprekende voorbeelden van de manier waarop een bezoek aan de bibliotheek de deelname van inwoners aan de maatschappij kan bevorderen.

De bieb voor senioren

Onder de noemer 'De Ochtenden' organiseert Bibliotheek Kennemerwaard activiteiten voor senioren om deze doelgroep te stimuleren om deel te nemen aan maatschappelijke en culturele activiteiten. Mensen treffen elkaar in de bibliotheek en blijven daarmee langer sociaal actief.

Verdere ontwikkeling in de bieb

Aan inwoners die het basisniveau van vaardigheden gepasseerd zijn en die zich prima kunnen redden in de maatschappij, biedt de bibliotheek verschillende mogelijkheden tot verdere ontwikkeling. Zo worden activiteiten georganiseerd op het gebied van gezondheid, opvoeding, duurzaamheid, informatievaardigheden, programmeren en omgaan met nieuwe media.

Vrijwilligerswerk voor de bieb

Bij verschillende activiteiten van de bibliotheek zijn vrijwilligers actief als gastheer of gastvrouw. Ook op deze manier geeft de bibliotheek inwoners de gelegenheid om te participeren in de maatschappij. Daarnaast zijn er verschillende projecten waarin de bibliotheek samenwerkt met vrijwilligers van andere organisaties, zoals Het Gilde, Seniorweb en Humanitas.

Deze vrijwilligers zijn bijvoorbeeld actief voor projecten als 'Klik en Tik', de tabletcafé's en digitale- en computerspreekuren. Bibliotheek Kennemerwaard zorgt voor de nodige scholing en zet de vrijwilligers zoveel mogelijk in op activiteiten die participatie en zelfredzaamheid bij sociaal zwakkere inwoners bevorderen. De trainingen en de werkzaamheden voor de bibliotheek geven vrijwilligers meer kennis, meer zelfvertrouwen en meer gevoel van eigenwaarde doordat ze iets bijdragen aan de maatschappij.

3.3 Terugdringen laaggeletterdheid

Doelstelling:

Bibliotheek Kennemerwaard ontwikkelt, samen met relevante partners, een duurzaam aanbod van diensten en activiteiten om laaggeletterden en inburgeraars te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Onder meer door ze te ondersteunen bij het zelfstandig leren lezen en schrijven, draagt Bibliotheek Kennemerwaard bij aan de zelfredzaamheid en het zelfbewustzijn van deze inwoners.

Laaggeletterdheid kost veel geld

Maar liefst 1,3 miljoen Nederlanders zijn laaggeletterd. Dit heeft grote gevolgen, zowel voor hun persoonlijke leven als voor de maatschappij. Laaggeletterdheid levert de maatschappij extra kosten op op het gebied van gezondheidszorg, werkloosheid en gemiste belastingopbrengsten. In 2013 bedroegen de kosten door laaggeletterdheid zo'n 556 miljoen euro.

Bondgenootschap Laaggeletterdheid

Maar los van die extra kosten voor de samenleving, ziet de bibliotheek voldoende andere redenen om zich in te zetten voor de bestrijding van laaggeletterdheid. Dit vanuit haar doelstelling om iedere inwoner de mogelijkheid te bieden zich te ontwikkelen. Maar dat kan de bibliotheek niet alleen. In het Bondgenootschap Laaggeletterdheid werkt de bibliotheek samen met verschillende andere partijen om samen de laaggeletterdheid terug te dringen. Om inwoners die minder talig zijn te helpen zich de taal eigen te maken, begeleidt Bibliotheek Kennemerwaard gespreksgroepen, inburgercursisten en expats. In dit kader worden fysieke en digitale programma's aangeboden om passief en actief te oefenen met taal.

Ex-verslaafde dakloze vindt weg naar bibliotheek

De medewerkers van de bibliotheek besteden veel aandacht aan het bezoeken van plekken waar in het algemeen veel laaggeletterde inwoners komen. Denk daarbij aan aanloophuizen, de voedselbank en bijvoorbeeld Resto van Harte. Met en voor deze groepen inwoners, maken de medewerkers arrangementen op maat om te werken aan de geletterdheid.

Zo ging in december 2014 een medewerkster op bezoek in een buurthuis waar zij, voorafgaand aan het kerstdiner, een verhaal voorlas aan een groep ex-verslaafden die weer op weg zijn een plek voor zichzelf te creëren in de maatschappij. Doel van deze activiteiten is ook kwetsbare mensen kennis te laten maken met de bibliotheek. En met succes. Dat blijkt wel uit een dankmailtje van één van de begeleiders: “Je weet de groep elke keer weer te boeien. Merk dat de cliënten zich al aardig thuisvoelen bij jou en de bibliotheek.”

Over één van zijn cliënten die hij later toevallig tegenkwam in de bibliotheek, schrijft de begeleider: “Dat hij je collega’s aanspreekt met ‘meeisie’ vind ik elke keer weer prachtig om te horen. Dan kan je merken dat hij 30 jaar op straat heeft geleefd. Hij is weer dolgelukkig naar huis gegaan.”

Laaggeletterdheid en sociaal isolement

Volwassen laaggeletterden bevinden zich vaak in een sociaal isolement. De bibliotheek biedt onder andere gespreksgroepen en leeskringen op een basaal niveau. Hier kunnen deze inwoners ervaringen delen en voelen zij zich niet alleen staan in de problemen waar zij tegenaan lopen in het dagelijks leven.

Ook werken aan andere vaardigheden

Bibliotheek Kennemerwaard probeert niet alleen laaggeletterdheid te bestrijden, maar wil tegelijkertijd vraagstukken aanpakken die onder deze doelgroep leven.

Zo is inmiddels ervaring opgedaan met taalbevorderingsprojecten die ook het belang van gezond koken belichten.

In samenwerking met een aantal maatschappelijke partners wordt steeds gekeken hoe de kennis en vaardigheden van laaggeletterden verhoogd kunnen worden. Niet alleen op het terrein van taal, maar ook op andere terreinen.

Vrijwilligers helpen bij informeel leren

Zonder de inzet van de vrijwilligers van onder andere Het Gilde en Humanitas zou de bibliotheek niet zo'n grote keur aan activiteiten kunnen organiseren op het gebied van bestrijding van laaggeletterdheid. De gespreksgroepen en (vrijwillige) taalmaatjes leveren een belangrijke bijdrage aan het informeel leren dat de bibliotheek ondersteunt. Daarnaast zijn er ook formele leertrajecten die door de bibliotheek worden begeleid.

3.4 Leven lang leren

Doelstelling:

Bibliotheek Kennemerwaard stimuleert inwoners op verschillende manieren om hun kennis en vaardigheden actueel te houden en te verbeteren en zich in algemene zin te blijven ontwikkelen. Dit om bij de tijd te blijven en vooruit te komen in de samenleving.

Kennis en vaardigheden bijhouden en vernieuwen

Om mee te kunnen blijven doen in deze sterk veranderende samenleving is het bijhouden en vernieuwen van kennis en vaardigheden essentieel. Ook werkgevers kijken vandaag de dag steeds meer naar hoe hun werknemers zich ontwikkelen en of zij zich inspannen om bij te blijven in hun vaardigheden.

De bibliotheek biedt cursussen op het gebied van computer- en informatievaardigheden, werk- en sollicitatietrainingen, en meer algemene cursussen of lezingen over actuele maatschappelijk thema's. Dit doet de bibliotheek niet alleen, maar altijd in samenwerking met andere partijen uit het werkgebied.

Je ontwikkelen en je onder de mensen begeven

De bibliotheek biedt van oudsher aantrekkelijke laagdrempelige activiteiten aan die gericht zijn op ontwikkeling. Daarnaast nemen veel inwoners deel aan activiteiten van de bibliotheek omdat zij zich onder de mensen willen begeven. De bibliotheek zal deze mogelijkheid blijven bieden. Denk dan aan activiteiten als leeskringen, 'De Ochtenden' (voor senioren) en tabletcafé's.

Computervaardigheden en lezingen over historie en cultuur

In samenwerking met de Volksuniversiteit Alkmaar biedt Bibliotheek Kennemerwaard lezingen op het gebied van cultuur. En samen met diverse historische verenigingen biedt de bibliotheek lezingen en workshops aan die gericht zijn op het verhogen van de kennis van de (lokale) geschiedenis en erfgoed. Op het gebied van computer- en informatievaardigheden biedt de bibliotheek in samenwerking met onder andere Het Gilde en Seniorweb diverse cursussen en spreekuren aan waardoor bijvoorbeeld senioren hun kennis en vaardigheden kunnen vergroten.

De klant bepaalt mee wat er gebeurt

Bibliotheek Kennemerwaard betreft verschillende doelgroepen bij haar programmering. Samen met andere partners worden bijvoorbeeld senioren uitgenodigd om aan te geven voor welke activiteiten zij belangstelling hebben.

Binnen 'de bibliotheek van 100 talenten' leveren ook kinderen een bijdrage aan een leven lang leren. In dit project worden kinderen en jongeren aangesproken op hun verschillende interesses en manieren van leren. Kinderen leveren ideeën aan over wat zij graag zouden willen leren en de bibliotheek draagt zorg voor een passende programmering.

Platform om kennis uit de samenleving te delen

Naast de genoemde projecten en programma's gaat Bibliotheek Kennemerwaard de komende jaren steeds meer gebruik maken van de aanwezige kennis in de maatschappij. De bibliotheek wil een platform zijn voor inwoners die hun kennis willen delen met anderen. Op basis van de in dit document geschetste beleidslijnen bepaalt de bibliotheek per onderwerp welke rol zij zal spelen. Die van medeorganisator of die van facilitator, door bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van ruimte en andere faciliteiten.

Bibliotheek Schoorl op zaterdag open dankzij Scoronlo

Dankzij een bijzondere samenwerking met cultuurhistorische vereniging Scoronlo, is de bibliotheek in Schoorl sinds oktober 2014 weer op zaterdag geopend. Elke zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur houdt Scoronlo een inloopspreekuur in de bibliotheek. De vrijwilligers van de cultuurhistorische vereniging maken het hiermee mogelijk de bibliotheek op deze middag ook voor publiek te openen en daar wordt gretig gebruik van gemaakt. Bezoekers van de bieb kunnen op zaterdagmiddag materialen lenen en terugbrengen via de zelfbediening. Daarnaast zijn ze van harte welkom voor het lezen van een krant of tijdschrift of voor het gebruik van gratis wifi met de eigen tablet, laptop of smartphone. Voor reserveringen, toegang tot de catalogus en vragen aan het personeel, kunnen de klanten terecht op maandag tot en met vrijdag als een medewerker van de bibliotheek aanwezig is.

4. Nieuwe prioriteiten

4.1 Meer dan ooit en op een andere manier ten dienste van de maatschappij

Belangrijk uitgangspunt voor de ontwikkeling van Bibliotheek Kennemerwaard op de langere termijn is dat zij zich meer en vooral op een andere manier ten dienste zal stellen van de maatschappij, van de community. Hierbij wordt steeds gekeken naar welke middelen nodig zijn om het gewenste resultaat te bereiken. Fysieke en digitale dienstverlening zullen afwisselend en aanvullend aan elkaar worden ingezet.

Verder komen door doen en denken te combineren

De behoeften vanuit de verschillende communities zijn de komende jaren leidend voor wat de bibliotheek doet. Dit wordt de kern van ons werk. In de kern van ons werk is doen en denken het uitgangspunt, ook wel 'doenken' genoemd. Doenken is een woord van Goos Geursen, specialist in veranderingsprocessen en communicatie. Hij geeft ermee aan dat doen en denken gelijk op moeten gaan om al doende te leren en wijzer te worden en verder te komen op je pad.

Leervermogen aanspreken

Bibliotheek Kennemerwaard wordt meer en meer een 'learning space', een leerwerkplaats waar veel activiteiten worden aangeboden die juist door te doen het leervermogen aanspreken van zowel de samenleving als van onze medewerkers.

Andere activiteiten die passen in de ruime schil rondom de kern van het bibliotheekwerk zijn: het bieden van een podium voor inwoners die iets te vertellen hebben en de **business-to-business** dienstverlening.

De bibliotheek voor ondernemers

Nu de activiteiten van de Kamer van Koophandel in Alkmaar tot een minimum zijn teruggebracht, ligt hier een kans voor de bibliotheek om het gemis voor ondernemers op te vangen. De inloopspreekuren (onder meer juridisch), cursussen en kennis- en netwerkbijeenkomsten, die de KvK altijd organiseerde, kunnen uitstekend plaatsvinden in de bibliotheek. Net als de KvK is de bibliotheek een neutrale plek en een organisatie zonder winstoogmerk. De rol van objectieve kennisverstrekker, verbinder en inspirator is de bibliotheek op het lijf geschreven. Tegelijkertijd is dit een manier voor de bibliotheek om de beschikbare ruimtes en de digitale middelen optimaal te gebruiken.

In Castricum, Bergen en Egmond is Knuwer Advocaten met succes gestart met een inloopspreekuur dat toegankelijk is voor alle inwoners, inclusief ondernemers. Verder wordt op dit moment een Raad van Inspiratie samengesteld met vertegenwoordigers van ondernemersnetwerken. We maken een opzet voor een ondernemersabonnement en er is een start gemaakt met een nieuwsbrief voor ondernemers.

Ook de mogelijkheid van sponsoring door ondernemers in de vorm van 'vrienden van de bibliotheek' wordt onderzocht.

Nu Kamer van Koophandel Alkmaar is gestopt met de meeste activiteiten, kan de bibliotheek uitstekend het gat dichtten met activiteiten voor ondernemers uit de regio.

Toegevoegde waarde voor maatschappij staat voorop

We richten ons de komende jaren op het werken aan een bibliotheek waarbij programma's die een toegevoegde waarde hebben voor de maatschappij voorop staan. Geen beleid om beleid, maar een rechtstreekse relatie met de werkpraktijk.

De collectie is nog steeds een belangrijk onderdeel van de bibliotheek, maar is ondersteunend aan de programmalijnen en de activiteiten die in dat kader worden ontplooid. Per programmalijn wordt bekeken welke inzet nodig is van de medewerkers van de bibliotheek en vanuit welke discipline. En of er mogelijkheden zijn voor samenwerking of een alliantie om een bepaald doel te bereiken. Op die manier brengen we voor de organisatie in kaart welke middelen en menskracht wanneer nodig zijn.

4.2 De bibliotheek als kernpartner van de gemeente

De bibliotheek levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van verschillende maatschappelijke doelen die geformuleerd zijn in het gemeentelijk beleid.

Inwoners toerusten voor een volwaardige participatie, bestrijding van laaggeletterdheid en het voorkomen van taalachterstanden zijn belangrijke maatschappelijke doelen waarbij de bibliotheek zich nadrukkelijk positioneert als kernpartner van de gemeente.

Verslaglegging

Bibliotheek Kennemerwaard brengt haar maatschappelijk nut voor gemeenten en inwoners in kaart in haar periodieke verslaglegging. Hierbij gaat het aan de ene kant om de output, ofwel de cijfers die aantonen hoe groot het bereik is van de bibliotheek. En aan de andere kant gaat het om de outcome, ofwel de effectmetingen die gedaan worden onder gebruikers van de bibliotheekdiensten.

Doelen per gemeente

Voor iedere gemeente waar Bibliotheek Kennemerwaard haar diensten levert zal de bibliotheek een aantal doelstellingen uit het gemeentelijk beleid distilleren waaraan zij een bijdrage kan leveren. Dit zal resulteren in acties, activiteiten en accentverschillen per gemeente.

Per collegeperiode van de betrokken gemeenten, zal de bibliotheek aansluiten op relevante thema's uit het collegeprogramma, zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, zelfredzaamheid, participatie en sociale cohesie. Dit steeds in samenwerking met (lokale) partners. Dit illustreert nadrukkelijk het belang voor de gemeenten om de activiteiten die de bibliotheek organiseert voor de inwoners in stand te houden en te ondersteunen.

Door bij te dragen aan verhoging van zelfredzaamheid en vermindering van laaggeletterdheid, bespaart de bibliotheek de samenleving onnodige kosten.

Plusklassers leren op niveau in bieb

Bijzonder is de samenwerking tussen de bibliotheek in Castricum en de Sint Maartenschool. De zogenoemde Plusklassen van deze school, krijgen de gelegenheid om onder begeleiding van een leerkracht de bibliotheek te bezoeken. Hier kunnen zij opdrachten maken op hun eigen niveau, gebruikmakend van de middelen van de bibliotheek. Er is steeds meer vraag naar extra uitdagingen voor leerlingen die behoefte hebben aan meer (diepgaande) lesstof dan standaard wordt aangeboden op school. De samenwerking met de bibliotheek biedt daarvoor uitstekende mogelijkheden. De Sint Maartenschool in Castricum biedt deze diensten aan via het concept van de Brede school.

4.3 Consequenties van de keuze voor de programmalijnen

De komende vier jaar zal de bibliotheek zich gaan richten op het (verder) ontwikkelen van de vier programmalijnen: Participatie en zelfredzaamheid, Laaggeletterdheid, Taal- en leesbevordering en een Leven lang leren. Bij het uitvoeren van deze programmalijnen is de collectie ondersteunend. Waar nu de **collectie** vaak nog centraal staat in de dienstverlening, zal deze de komende jaren steeds meer ten dienste staan van de maatschappelijke doelstellingen van de bibliotheek. Uitlenen is geen 'core-business' meer maar een middel om doelen te bereiken. Om onze doelstellingen te realiseren, zullen we ook een actievere kennis moeten opbouwen van de wensen en behoeften van onze klanten. Welke kennis hebben zij die zij kunnen en willen delen, en hoe kunnen hun kennis omzetten in informatie die wordt ingezet ten gunste van onze de samenleving?

Personeel

De keuze voor deze vier programmalijnen betekent ook dat ons personeel een andere rol krijgt. Dit gegeven wordt uitgewerkt in paragraaf 6.3. De bibliotheek gaat haar resultaten meer afmeten in maatschappelijke effecten. Zo gaan we een bijdrage leveren in het verhogen van geletterdheid, het verhogen van informatievaardigheden onder burgers, en zorgen we dat met een verhoogd leesplezier taal- en leesvaardigheid toeneemt.

5. Onze organisatie

5.1 Organisatiemodel

De komende vier jaar zal de organisatie zich zoveel mogelijk organisch wijzigen. De structuur volgt de keuzes en de cultuur waar Bibliotheek Kennemerwaard voor staat. De inzet en de tijd die nu grotendeels worden besteed aan de openstelling zullen steeds meer in dienst staan van de nieuwe dienstverlening van de bibliotheek. Zo wordt ruimte vrijgemaakt voor de activiteiten waarbij onze gemeenschappen meer leidend worden in wat wij doen. Wat er gebeurt in de communities, de groepen in de samenleving, krijgt uiteindelijk de meeste aandacht. Dit kan ook bijdragen aan de programma's. Deze beleidskeuzes maken dat stevig geïnvesteerd gaat worden in de kwaliteit van de dienstverlening en de medewerkers. Werken voor de bibliotheek van nu vraagt nieuwe competenties, die aansluiten bij de veranderende vraag van de samenleving. Dit betekent dat de organisatie van de bibliotheek de komende jaren herontwikkeld wordt (zie ook paragraaf 5.3).

5.2 Resultaatgericht management

De afgelopen vier jaar is gewerkt met resultaten en doelstellingen. Medewerkers werd gevraagd aan te geven hun bijdrage was aan het bereiken hiervan. Dit systeem gaan we, waar nodig aangescherpt voortzetten. Gevat in een cyclus waarbij medewerkers minimaal twee maal per jaar met hun leidinggevende in gesprek gaan over hun bijdrage, hun functioneren, hun scholingsbehoeften, ambities en andere zaken.

5.3 Spreiding dienstverlening

Onze visie op de spreiding van de dienstverlening hebben we in de afgelopen vier jaar aangescherpt. Natuurlijk zijn gebouwen belangrijke hulpmiddelen om de doelstellingen van de bibliotheek te verwezenlijken. Maar in de komende beleidsperiode zoekt de bibliotheek nadrukkelijk ook naar andere manieren om invulling te geven aan haar taken.

Op een aantal plekken zal de bibliotheek de ontmoetingsplek zijn in een gemeenschap. Een kennis- en leerwerkplek en een **MediaLab** met een prettige en herkenbare uitstraling. Voor andere vestigingen zal de noodzaak van een vaste eigen plek plaatsmaken voor de noodzaak om op veel verschillende plekken aanwezig te zijn. Dit kan betekenen dat de bibliotheek op termijn een aantal vestigingen zal opheffen om in plaats daarvan in te trekken bij andere organisaties, of alleen op bepaalde tijdstippen en plekken aanwezig te zijn.

6. De middelen waarmee we onze doelen bereiken

6.1 Samenleving

Het grootste kapitaal dat we als bibliotheek hebben, is de samenleving. De inwoners in onze gemeenten vormen het grootste potentieel voor het (helpen) bereiken van onze doelstellingen en tegelijkertijd kunnen wij hen weer helpen hun doelstellingen te bereiken. De komende vier jaar zullen in het teken staan van **co-creatie** met inwoners en instellingen in het kader van de vier programmalijnen. Veel inwoners hebben kennis die zij graag beschikbaar willen stellen en willen inzetten ten behoeve van andere inwoners. Anders gezegd: de community is onze collectie. De bibliotheek biedt hiervoor al een podium en platform. Iets wat we de komende jaren verder uitbouwen. Op het gebied van laaggeletterdheid, leven lang leren, zelfredzaamheid en participatie en taal- en leesbevordering leveren inwoners steeds vaker zelf een bijdrage. Mooie voorbeelden, nu al in de praktijk, zijn: het Bondgenootschap Laaggeletterdheid, erfgoedplatforms en duurzaamheidsplatforms.

6.2 Gebouwen en mobiele dienstverlening

In de vier gemeenten waar Bibliotheek Kennemerwaard actief is, hebben wij dertien vestigingen. Variërend van informatiebibliotheek en servicebibliotheek tot en met servicepunt. Daarnaast is op een flink aantal scholen een collectie aanwezig om de leesconsulent te ondersteunen die vanuit de bibliotheek op de school gedetacheerd is. We hebben het hier over **De bibliotheek op school (dBoS)**. Vanwege de uitstekende resultaten die hiermee al geboekt zijn, staat een uitbreiding van het aantal scholen dat deze dienst afneemt, de komende beleidsperiode hoog op de agenda. Binnen de opzet van dBoS houdt de bibliotheek nadrukkelijk de optie open om aan te sluiten bij initiatieven van inwoners en deze ook te ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan een ruilbibliotheek of een zogenaamde 'free little library' van inwoners, aangevuld met een afhaal- en brengpunt van de bibliotheek, zodat leden elders gereserveerde materialen dichtbij huis kunnen ophalen en inleveren.

De komende jaren zal de nadruk liggen op het handhaven van de grote centrumvestigingen naast het vinden van huisvesting in multifunctionele accommodaties voor de kleinere kernen. Daarnaast zoekt de bibliotheek nadrukkelijk andere plekken op waar zij zich kan manifesteren met programma's en activiteiten. Er is geen noodzaak meer op termijn tot het hebben van veel gebouwen, wel een noodzaak tot zichtbaarheid op veel plekken.

6.3 Personeel

Voor het slagen van onze missie, is ons personeel essentieel. Dat is niet alleen een mooie uitspraak, we voegen de daad ook bij het woord. De belangrijkste uitgangspunten voor ons human resources management zijn: helderheid, korte lijnen en resultaatverantwoordelijkheid per team.

Wij kijken steeds naar de kwaliteiten van de individuele medewerker in relatie tot de doelstellingen en resultaten van de bibliotheek. Iedere medewerker krijgt binnen de gestelde kaders de mogelijkheid zichzelf te ontplooiën. De leidinggevende is op de hoogte van de capaciteiten en vaardigheden van zijn/haar medewerkers en weet ze optimaal in te zetten. De juiste persoon op de juiste plaats.

Competenties en kwaliteiten

Vakkennis en verkoopvaardigheden blijven belangrijke waarden. Daarnaast worden digitale vaardigheden en kennis van de maatschappij en het vermogen om daar in de programmalijnen op in te kunnen spelen, van steeds groter belang.

Op basis van nieuwe inzichten, gebaseerd op de veranderende behoefte in de maatschappij, zal periodiek het functiehuis worden aangepast op de gewenste competenties en kwaliteiten van medewerkers. Binnen de periode van dit beleidsplan zal in de formatie stapsgewijs een verschuiving plaatsvinden richting functies die de gewenste ontwikkelingen ondersteunen. Van het personeel wordt verwacht dat zij zich opstellen als programmeurs, programmamakers en verbinder van partijen en (maatschappelijke) initiatieven. Medewerkers wordt de gelegenheid geboden om mee te groeien naar deze functies.

6.4 Financiën

De bibliotheek staat voor de opgave haar dienstverlening betaalbaar te houden voor de sociaal zwakkeren in onze maatschappij en tegelijkertijd te kijken naar mogelijkheden om extra gelden te genereren. In deze beleidsperiode zullen de opbrengsten vanuit de individuele gebruikers blijven dalen. De daling van het aantal leden laat zich verklaren in de landelijke tendens dat lidmaatschappen voor onder andere de jongere generatie niet meer aantrekkelijk zijn. Als gevolg van verdergaande individualisering in de maatschappij, willen mensen zich niet meer langdurig binden. Bibliotheek Kennemerwaard zal de komende jaren dan ook op zoek gaan naar mogelijkheden om bezoekers en gebruikers van de bibliotheek op een andere manier mee te laten betalen aan de dienstverlening.

Sponsoring en fondsen

Daarnaast zullen we met de gemeenten in gesprek gaan over de vraag welke taken zij willen financieren, welke zij willen co-financieren en welke taken door de bibliotheek op een andere wijze gefinancierd moeten worden. Er is al een begin gemaakt met het zoeken naar sponsors en fondsen. Bij het zoeken van sponsors blijft de onafhankelijkheid van de bibliotheek voorop staan. Naast de genoemde financieringsvormen wordt in de komende beleidsperiode verder gezocht naar alternatieve financieringsmanieren zoals **crowdfunding** en **cofinanciering**. Ook het vinden van projectsubsidies zal belangrijker worden. Het vinden van extra financiering in het algemeen blijft voor de komende periode een belangrijk streven.

Eigen vermogen

Op het terrein van financiën moet deze beleidsperiode, in overleg met de vier gemeenten, een aantal zaken in de begroting op orde komen. Het op peil brengen en houden van het eigen vermogen van de bibliotheken in Alkmaar, Castricum en Bergen verdient aandacht. De marge voor het opvangen van negatieve exploitatieresultaten is, met name voor de gemeente Castricum, veel te klein.

De afgelopen beleidsperiode is geïnvesteerd in herinrichting en automatisering. Voor de komende vier jaar zullen opnieuw een meerjarenbegroting en investeringsplan moeten worden gemaakt. De hoogte van de voorzieningen voor de verschillende gemeenten zal op peil moeten worden gebracht in lijn met het investeringsvoorzicht. Voor Castricum zijn er onvoldoende voorzieningen om te kunnen investeren.

Meer dan boeken
en andere media,
is vandaag de dag de
samenleving en de daar
aanwezige kennis, onze
collectie. De bibliotheek
is dé plek om die
kennis te delen!

6.5 ICT

Bij de ontwikkeling en uitvoering van producten en diensten van de bibliotheek heeft ict steeds meer een ondersteunende rol gekregen. De komende vier jaar gaan we door met de verdere doorvoering van zelfbediening door onze bezoekers, waar dat mogelijk is. Daarbij zal steeds de afweging worden gemaakt of de investering opweegt tegen de beoogde winst in formatie. Naast de automatisering van het uitleenproces zijn met name de ontwikkelingen op het gebied van multimedia belangrijk voor de bibliotheek. De bibliotheek wil via vaste pc's toegang bieden tot internet aan inwoners die thuis niet de beschikking hebben over een computer. Die internettoegang willen we bieden via een goede wifi voorziening. Dit mede ter ondersteuning van studerende en zzp'ers die de bibliotheek steeds vaker gebruiken als studie- en werkplek.

Het aanbieden van nieuwe functionaliteiten op het gebied van ict, programmeren en apparatuur behoort tot de ambitie van de bibliotheek. Het uitdagen tot kennismaken met, proberen en leren voor medewerkers en inwoners zal de komende jaren belangrijk zijn in onze dienstverlening. Hiermee is al een start gemaakt door het introduceren van een **MediaLab** in de bibliotheek in Alkmaar Centrum. Voor overige vestigingen wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor een vast of mobiel medialab. Waar mogelijk wordt samengewerkt met (onderwijs)instellingen of commerciële partijen.

Bibliotheek op zondag open

Wie wel eens langs de bibliotheek in Alkmaar centrum loopt, ziet dat het hier ook op zondag bruist. Studenten met laptops, volwassenen met een kop koffie en hun favoriete krant of tijdschrift en bezoekers van alle leeftijden die op zoek zijn naar een boek, een dvd of informatie over een onderwerp dat ze bezighoudt.

Ook het podium is vaak in gebruik voor een lezing of een andere culturele activiteit. De mogelijkheid om op zondag gebruik te maken van de diensten van de bibliotheek, voorziet in een grote behoefte. Vanaf 2014 heeft de gemeente Alkmaar geld beschikbaar gesteld om aan deze wens van de klanten van de bibliotheek tegemoet te komen. En de zondagen zijn sindsdien steeds druk bezocht. Verschillende mensen zijn door de zondagopenstelling opnieuw lid geworden van de bibliotheek.

7. Tot slot

Uit al het voorgaande mag duidelijk zijn dat wij vertrouwen hebben in de toekomst van de bibliotheek. De functie van de bibliotheek en de bibliothecaris is onmisbaar in onze gemeenten. Door ons te richten op bibliotheekwerk met effect, zoals het Taalhuis en de leesconsulent op school, geven wij inwoners van alle leeftijden toegang tot de maatschappij. Met onze programma's rondom mediawijsheid dragen we bij aan geïnformeerdheid en daarmee een grotere zelfredzaamheid van inwoners. Wij dagen inwoners uit het beste uit zichzelf te halen. We doen er alles voor om het grote bereik dat de bibliotheek heeft, blijvend om te zetten in maatschappelijke waarde. Door te leren, te delen en samen te creëren neemt participatie en zelfredzaamheid van inwoners toe, wordt de sociale cohesie groter en worden we uiteindelijk gelukkiger.

Literatuurlijst:

- Bibliotheek van de toekomst: knooppunt voor kennis, contact en cultuur / Commissie Cohen.
– Den Haag: Sectorinstituut Openbare Bibliotheken, 2014
- Bibliotheekwet, concepttekst
www.eerstekamer.nl/behandeling/20140610/gewijzigd_voorstel_van_wet/f=/vjkkflqdzuwp.pdf
- Beleidsplan Bibliotheek Kennemerwaard 2011-2014: Verrassen, verbinden, verdiepen
- www.lezenenschrijven.nl

Inspiratiebronnen:

- www.markdeckers.net
- The atlas of new librarianship / R. David Lankes. – Massachusetts: Cambridge, 2011
- De bibliotheek van de 100 talenten: boek in drie delen / Rob Bruijnzeels (... et al).
– Leidschendam: NBD Biblion, 2010
- Permanent Innovation: the definitive guide to the principles, strategies, and methods of successful innovators / Langdon Morris. www.permanentinnovation.com
- Gesprekken met medewerkers Bibliotheek Kennemerwaard tijdens roadshows, met belanghebbenden zoals instellingen, gebruikers, raadsleden, wethouders etc.
- ELM: Extreme library make-over rapportage voor Heerhugowaard door DokLab

“The mission of librarians
is to improve society
through facilitating
knowledge creation in
their communities”

David Lankes

Begrippenlijst

Collectie

De collectie van Bibliotheek Kennemerwaard bestaat uit een grote verscheidenheid aan informatiedragers. Zo zijn er de romans en informatieve boeken voor volwassenen en leesboeken en informatieboeken voor kinderen, in allerlei genres en over alle mogelijke onderwerpen. Daarnaast zijn er films en documentaires, muziek-cd's, games, bladmuziek, gesproken boeken, E-books en digitale bestanden. De zorgvuldig samengestelde collectie is veelzijdig en altijd actueel.

Community

Letterlijk: gemeenschap. Een groep mensen met een gezamenlijk doel die graag hun kennis delen, omdat ze weten dat je met elkaar altijd meer weet dan alleen. Een community kan virtueel zijn maar ook fysiek, of een combinatie van beide. Een community kan georganiseerd zijn of toevalligerwijze ontstaan. Het gezamenlijke doel kan van alles zijn, waaronder: samen leven in hetzelfde dorp of dezelfde stad.

Crowdfunding

Bij crowdfunding maken veel particulieren het samen mogelijk een groot project te realiseren. Dit door elk een klein bedrag te investeren. Het is een actueel alternatief voor financieren met de hulp van banken of andere grote geldverstrekkers.

dBos: De bibliotheek op school

In 'De bibliotheek op school' (dBos) werkt de bibliotheek samen met gemeenten en scholen aan het verbeteren van de taalvaardigheid, leesmotivatie en informatievaardigheden van leerlingen. Hiervoor is een leesconsulent van de bibliotheek actief op de school. De resultaten zijn bemoedigend. Leerlingen geven aan dat ze het leuker vinden om boeken te lezen en dat ze het fijner vinden als de leerkracht iets vertelt over een boek. Ook vertellen ze dat ze vaker voorgelezen worden door hun ouders.

Laaggeletterdheid

Iemand is laaggeletterd als hij of zij niet in staat is gedrukte of geschreven informatie te gebruiken om optimaal te kunnen functioneren in de samenleving.

Het gaat hier zowel om lezen en schrijven, als om rekenen, spreken, luisteren en het bezitten van digitale vaardigheden.

Leesconsulent

De leesconsulent is de vertegenwoordiger van de bibliotheek op school. Zij adviseert kinderen, ondersteunt docenten en is op school de spil rond leesbevordering en mediawijsheid.

MediaLab

Het MediaLab is een zichtbare ruimte in de bibliotheek waar nieuwe media en mediawijsheid centraal staan. Hier maken bezoekers kennis met nieuwe apparatuur en programma's. Ze proberen ze uit, gaan zelf iets creëren en delen of nemen deel aan de activiteiten.

Mediawijsheid

Onder mediawijsheid verstaan we de kennis, de vaardigheden én de mentaliteit die nodig zijn om als inwoner actief en bewust mee te kunnen doen in de veranderende samenleving.

Participatie

Participatie betekent eigenlijk meedoen. De bibliotheek vindt het belangrijk om bij te dragen aan de mogelijkheid van inwoners om zelf op een actieve manier mee te doen in de samenleving.

Sociale cohesie

Sociale cohesie, ook wel sociale samenhang genoemd, is de binding die inwoners voelen en ervaren met andere inwoners in hun straat of wijk en de bereidheid daar zelf actief aan bij te dragen.

Tabletcafé

Tijdens een tabletcafé kunnen beginnende en meer ervaren gebruikers van tablets elkaar op weg helpen, kennis delen en ervaringen uitwisselen. Medewerkers van de bibliotheek zijn beschikbaar om eventuele vragen te beantwoorden.

De animo voor de tabletcafés is zeer hoog, de cafés zijn steeds binnen de kortste keren vol.

Wsob

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Zelfredzaamheid

Het vermogen om een eigen leven te leiden en zoveel mogelijk zelf problemen op te lossen.

- **Bibliotheek Kennemerwaard**
locaties Alkmaar Centrum - Alkmaar De Mare - Alkmaar Oudorp
Alkmaar Overdie - Graft- De Rijp
- **Bibliotheek Kennemerwaard**
locaties Bergen - Egmond - Schoorl
- **Bibliotheek Kennemerwaard**
locaties Castricum - Akersloot - Limmen
- **Bibliotheek Kennemerwaard**
locaties Heerhugowaard Centrum - Heerhugowaard De Noord

Gasthuisstraat 2
1811 KC Alkmaar

T (072) 515 66 44

E info@bknw.nl

I www.bibliotheekkennemerwaard.nl